
Wprowadzenie

Wschodnioznawstwo 3, 7-8

2009

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wprowadzenie

Zakład Badań Wschodnich¹ (ZBW) Instytutu Studiów Międzynarodowych Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego proponuje trzeci Tom „WSCHODNIOZNAWSTWA”.

W Tomie pomieszczono studia i artykuły oraz recenzje opracowane przez badaczy ZBW, a także współpracujących z Zakładem naukowców z innych ośrodków naukowych w Polsce, Ukrainie, Azerbejdżanie i Serbii.

Tematyka Tomu jest tym razem niejednorodna. Obejmuje bowiem następującą problematykę: **I. Najnowsza historia polityczna:** A.W. Pierminow *Socjalno-demokratyczieskije usłowija formirowanija prostranstwa Kazachstana w XIX wiekie*, I. Alijewa *Społeczno-ekonomiczna sytuacja Azerbejdżanu w Guberni Tyfliskiej do reform 1861 roku*², S. Alijewa *Uczastije narodow Azerbajdżana i Ciewiernogo Kawkaza w kawkazkoj wojnie*, **II. Współczesne zagadnienia narodowościowe:** E. Pałka *Współpraca ekumeniczna czeskich Kościołów*, Z.J. Winnicki „Karta Polaka” jako wyraz szczególnego statusu osób obcego obywatelstwa regulowanego prawem krajowym, M. Lubicz Miszewski *Organizacje polonijne w Mołdawii*, N. Teres *Etnopolityczieskije procesy w Ukrainie: istoriczieskaja sostawliajuszczaja i sowriemiennyje rialii*, T. Kowalczuk, N. Jakowienko *Miżkulturnyj dialog jak umowa ciwilizacyjnego rozbitku ta popieredżenija konfliktów*, **III. Współczesna polityka wewnętrzna:** M. Szady *Teoretyczne i praktyczne aspekty implementacji idei zrównoważonego rozwoju w Rosji*, M. Leusz *Transformacja demokratyczna współczesnej Ukrainy*, I. Waliewskaja *Politiko-prawowyje aspekty transformacyjnych prociessow w Ukrainie*, N. Sierbina *Kultura samobutniś jak czynnik nacionalnoj bezpeki Ukrainy*, J. Jarzabek *Radykalne ugrupowania islamskie a bezpieczeństwo wewnętrzne Pakistanu*, **IV. Współczesna polityka międzynarodowa:** W. Baluk *Status prawny Morza Kaspijskiego i potencjalny podział zasobów naturalnych*, J. Żołądź *Polityka zagraniczna współczesnych Węgiera kwestia mniejszości węgierskich w Krajach Europy Środkowo-Wschodniej*, N. Yakowenko, W. Khaladzhy *Polish-Swedish initiative Ekstern Partnership /EaP/ – whether it’s „an abend exit” for Ukraine?*, P. Asanishvili *Geopolitical situation In the Black Sea region and its main challenges*, G. Tarkhan-Mouravi *Georgia at the Gate of Europe*, R. Czachor *Polityczne uwarunkowania budowy Gazociągu Północnego: polityka energetyczna Federacji Rosyjskiej a solidarność europejska*.

¹ Wobec znacznego poszerzenia pola badawczego daleko wykraczającego poza geopolityczny obszar Europy Wschodniej oraz państw WNP, Zakład nasz adekwatnie do zakresu prowadzonych badań, a także prowadzonej dydaktyki zmienił nazwę z „Zakładu Badań Europy Środowo-Wschodniej” na „Zakład Badań Wschodnich”.

² Tłumaczenia tytułów z ukraińskiego i rosyjskiego – Zdzisław J. Winnicki.

Redaktorzy udostępniłi w Tomie szczególnie dużo miejsca Koleżankom i Kolegom spoza Polski, co jest wyrazem intensywnych kontaktów, jakie w ostatnim roku Zakład nawiązał z badaczami przede wszystkim z Ukrainy, ale także Azerbejdżanu i Gruzji. Te ostatnie wiążą się bezpośrednio z poszerzeniem obszaru badawczego ZBW. Zakład wywiązuje się w ten sposób z umów, jakie z Uczelniami na Wschodzie zawarł Instytut Studiów Międzynarodowych. Umowy te przewidują wzajemne publikowanie opracowań badawczych we wspólnym obszarze badań, a także materiały pokonferencyjne ze spotkań organizowanych w ISM (pracownicy Zakładu z kolei publikują w opracowaniach wydawanych przez partnerskie uczelnie na Wschodzie). Publikacje rosyjskojęzyczne w naszym tomie obok *stricte* naukowego znaczenia mają ważny aspekt dydaktyczny. Studenci specjalizacji wschodniej ISM uczestniczący w lektoratach języka rosyjskiego czytają i analizują oryginalne teksty z zakresu stosunków międzynarodowych.

Publikujemy zatem w językach oryginałów, tak jak nam Autorzy przedstawili swoje opracowania. Stąd dominują teksty w językach naszych wschodnich sąsiadów. Publikujemy także po angielsku, ale także (po raz pierwszy) po czesku. Wydaje się nam bowiem, i tak wygląda praktyka spotkań (głównie konferencyjnych), że zarówno badacze, jak i odbiorcy naszych publikacji są kompetentni w językach zarówno Europy Środkowej, jak i Wschodniej, a angielski coraz częściej spełnia rolę komunikatora powszechnego.

Prezentowana w Tomie problematyka, zwłaszcza teksty o charakterze politologicznym i prawnomiędzynarodowym, odzwierciedlają ważne problemy w dyskusji politycznej obszaru euroazjatyckiego. Te o dominancie historycznej uzupełniają prezentację kwestii, która nurtuje sąsiadów Polski i świadczy o ciągłym poszukiwaniu korzeni geopolitycznych i cywilizacyjnych transformujących się tam państwowości postsowieckich. Dotyczy to w szczególności Ukrainy, Kaukazu i państw Azji Środkowej.

Rzecz przy tym warta podkreślenia to ta, że Autorzy z obszaru WNP prezentujący swój dorobek w publikowanych przyczynkach wykazują brak znajomości polskiej naukowej literatury przedmiotu. Tym bardziej więc ważne są nawiązane kontakty, w tym możliwości publikacyjne w Polsce.

Recenzje z kolei to udział w dyskusji nad wybranymi pozycjami wydawniczymi, jakie w ostatnim czasie zaprezentowały tematykę z zakresu zainteresowań naukowych pracowników ZBW. Oni to bowiem są głównymi recenzentami w niniejszym Tomie.

Redaktorzy liczą na naukową dyskusję nad treściami zaprezentowanymi w Tomie, uwagi, krytykę i propozycje. Zapraszają także do udziału naukowego w zapowiadany IV Tomie wrocławskiego „WSCHODNIOZNAWSTWA”.

Redaktorzy